

מהספר העתידי רמזי טעם עם טעם לשב"ח מאת שלום המאירי, אשמח לתגובות במייל: shalom303@gmail.com

קִּחּוֹ (קדמא) מֵאֲתָכֶם תְּרוּמָה לַיהוָה (שְׁמוֹת כ"ה, ה)

בתחילת פרשת תרומה (שמות כה, ב) נאמר: "דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבֹו תִקְחוּ אֶת תְּרוּמָתִי", ואילו כאן נאמר: "קִחּוּ מֵאֲתָכֶם תְּרוּמָה לַיהוָה".

הזוהר מבאר¹ שבציווי הראשון נאמר "מֵאֵת כָּל אִישׁ" והכוונה גם מהערב - רב, וכאן נאמר "קִחּוּ מֵאֲתָכֶם", הכוונה רק מישראל.

הזוהר מסביר שהציווי הראשון היה לפני חטא העגל². אך הציווי השני היה לאחר חטא העגל, שנעשה בהסתת הערב רב, ולא רצה הקב"ה שיהיה להם חלק במשכן, לכן הקדים משה והקהיל את ישראל (שמות לה, א) "וַיִּקְהַל מֹשֶׁה אֶת כָּל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" ³ ע"כ.

ונרמז בטעמים: קִחּוֹ (קדמא) מֵאֲתָכֶם תְּרוּמָה לַיהוָה, יש להקדים ולברור שהתרומה תהיה רק "מֵאֲתָכֶם", ולא מהערב - רב, ואפשר שההדגשה היא גם בכך שכתוב "קִחּוּ מֵאֲתָכֶם תְּרוּמָה לַיהוָה" ולא "קִחּוּ תְּרוּמָה מֵאֲתָכֶם לַיהוָה", ואילו בפרשת תרומה נאמר "וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה, מֵאֵת כָּל אִישׁ".

שלום המאירי

קִחּוּ מֵאֲתָכֶם (מהפך) תְּרוּמָה לַיהוָה (שְׁמוֹת כ"ה, ה)

רבי מרדכי הכהן מבאר⁴ שהכתוב רומז שכל מה שהשאלום המצרים נמצא בידם בהיתר, כשכר עבודתם. ע"כ.

¹ זוהר חלק ב דף קצה עא (פרשת ויקהל): "אלמלא ההוא ערבוביא דאתחברו בהו בישראל, לא אתענשו ישראל על עובדא דעגלא, ותא חזי מה כתיב בקדמיתא, (שמות כה ב) מאת כל איש אשר ידבנו לבו, לאכללא כלא, בגין דבעא קודשא בריך הוא למעבד עובדא דמשכנא מכל סטרין במוחא וקליפא, ובגין דהוו אינון ערב רב בגווייהו, אתמר מאת כל איש אשר ידבנו לבו, לאכללא לון בינייהו דישאל דאינון מוחא, וכלהו אתפקדו. לבתר סטא זינא לזיניה, ואתו אינון ערב רב ועבדו ית עגלא, וסטו אבתרייהו אינון דמיתו, וגרמו לון לישראל מותא וקטולא, אמר קודשא בריך הוא, מכאן ולהלאה עובדא דמשכנא לא יהא אלא מסטרא דישאל בלחודייהו, מיד ויקהל משה את כל עדת בני ישראל וגו', וכתיב בתריה קחו מאתכם תרומה לידו", מאתכם ודאי, ולא כקדמיתא דכתיב מאת כל איש אשר ידבנו לבו. ויקהל משה וגו', מאן אתר כניש לון, אלא בגין דהוו אינון ערב רב בינייהו, אצטריך משה לאכנשא לון וליחדא לון מבינייהו".

² ראה רמב"ן שמות כה, א. חזקוני שמות כה, ב. דעת זקנים מבעלי התוספות שמות כה, ב: ויקחו לי תרומה - פרשה זו נאמרה בתוך ארבעים יום שהיה ממתן תורה וצוהו הקב"ה להיכן מניח' שיעשו משכן ובית קדשי הקדשים ובתוכו ארון ובתוך הארון לוחות ושם תשרה שכינה וישאל סביב כמו המלאכים סביב כסא הכבוד ושכינה ביניהם וכן כתוב ושכנתי בתוכם כמו בתוך המלאכים ועל זה נאמר אמרתי אלהים אתם ובני עלין כלכם להיות שכינתי ביניהם.

³ גם לפני בקשת התרומה נאמר (שמות לה, ד): "וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל כָּל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה לֵאמֹר: (ה) קִחּוּ מֵאֲתָכֶם תְּרוּמָה", מודגש שהציווי הוא דוקא לישראל. ראה גם שפתי כהן, רבי מרדכי הכהן מצפת (שמות לה, א): "ויקהל משה את כל עדת וגו'. אמר לעיל והשיב את המסוה עד באו לדבר, שלא היה רוצה להשתמש בקירון הפנים לבטלה אלא מיד ויכל משה מדבר ויתן על פניו מסוה, לזה לא רצה לדבר עם ערב רב כל עוד שיש בו אותו קירון וגם אסור להסתכל בפניהם מאחר שעשו אותו מעשה ... ולזה הקהיל כל עדת ישראל ויאמר אליהם לא לערב רב".

⁴ שפתי כהן כאן: "קחו מאתכם לא אמר מעמכם או משלכם או מכם, כמו שנאמר בקרבנות (ויקרא א', ב') אדם כי יקריב מכם קרבן, אלא מאתכם, אמר הקב"ה לא תעלה על דעתכם לומר בשלמא ביזת הים בא לידיו בהיתר לפי שבאה אחר היאוש שמתו כולם, אבל מה שלקחנו במצרים בשאלה לקחנו וברחנו ולא באה לידיו בהיתר והקב"ה שונא גזל בעולה, לכך אמר מאתכם, כל מה שאתכם מכסף וזהב ונחושת ועורות וכו' הכל בהיתר בא לכם, לפי שאני נדרתי לאבותיכם ואחרי כן יצאו ברכוש גדול והכסף והזהב הוא לי ואני המצאתי אותו למצרים על ידי שהבאתי רעב בכל הארצות עד שכל

מהספר העתידי **רמזי טעם עם טעם לשב"ח** מאת שלום המאירי, אשמח לתגובות במייל: shalom303@gmail.com

=====

ונרמז בטעמים: קחו: **מֵאֲתָכֶם לִידָדָה** (מהפך), רמז למה ששאלו ממצרים, שהגיע אליהם כתשלום חלף (מהפך) עבודתם.

שלום המאירי

קחו מֵאֲתָכֶם לִידָדָה כָּל־ (יְתִיב) **נָדִיב לָבוּ יְבִיאָה אֶת תְּרוּמַת יָדָדָה** (שְׁמוֹת לָהּ, ה)

חז"ל אמרו⁵ שבנדר צריך שיהיו פיו ולבו שוים, ומבאר שם רבי עובדיה מברטנורה: "עד שיהיו פיו ולבו שוין - דכתיב (שם כג) מוצא שפתיך תשמור וכתיב (שמות לד) **כל נדיב לב**, הא כיצד, בעינן גומר בלבו ומוציא בשפתיו". ע"כ.

ונרמז בטעמים: **כָּל־** (יְתִיב) נָדִיב לָבוּ, צריך שהאדם יהיה **מיושב** (יְתִיב) בדעתו כאשר נדר⁶.

שלום המאירי

קחו מֵאֲתָכֶם לִידָדָה כָּל־ (יְתִיב) **נָדִיב לָבוּ יְבִיאָה אֶת תְּרוּמַת יָדָדָה** (שְׁמוֹת לָהּ, ה)

רבי ישראל אהרן קלצקין, מעדני הפרשה, מבאר: **רבי יעקב בעל הטורים** בתחילת פרשת כי תשא (שמות ל, יב) מבאר על "וְנָתַנוּ אִישׁ כֶּפֶר נֶפֶשׁוֹ לִידָדָה", שהתיבה "ונתנו", אם תקראנה למפרע יהיה גם כן ונתנו. לומר לך מה שאדם נותן לצדקה יחזור אליו. ולא יחסר לו בשביל זה כלום.

כך איפא נרמז גם כאן: **כָּל־** (יְתִיב) נָדִיב לָבוּ, הטעם "יְתִיב" שפירושו "ישוב", רומז שכל מה שיתן לנדבה **ישוב** אליו.

כסף וזהב שבעולם הביאוהו למצרים כדי שיהיה מצוי ומזומן לכם, ואני נתתיו לכם חלף עבודתכם, אם כן כל מה שמצוי אתכם הוא שלכם, לזה אמר וכל אשר נמצא אתו הביאו, לא אמר וכל אשר אתו אלא אמר נמצא אתו, כלומר שהוא כמו המציאה שהיא מותרת. וכן קחו מאתכם בגימטריא הבא בהתר, וכן רמז שלא יביא האדם נדבה מן האסור אלא מן המותר.

⁵ **משנה תרומות ג, ח:** "המתכנן לומר תרומה, ואמר מעשר, מעשר ואמר תרומה, עולה ואמר שלמים, שלמים ואמר עולה, שאיני נכנס לבית זה ואמר לזה, שאיני נהנה לזה ואמר לזה, לא אמר כלום, עד שיהיו פיו ולבו שוין".

⁶ בדומה למה שנאמר בשבועה, רש"י **שבועות** דף כו עא: "האדם בשבועה - שיהא אדם בשעת שבועה שיהא לבו עליו".